

Διεθνείς και κοινοτικές εξελίξεις σχετικά με την προστασία των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών

Στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Διανοητικής Ιδιοκτησίας (WIPO) και συγκεκριμένα της Μονίμου Επιτροπής της Πνευματικής Ιδιοκτησίας και των Συγγενικών Δικαιωμάτων (SCCR) τα τελευταία δέκα και πλέον έτη (1998 έως σήμερα) γίνεται μια προσπάθεια εκσυγχρονισμού της προστασίας των συγγενικών δικαιωμάτων των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών με τη θέσπιση μιας νέας συνθήκης.

(Τα πρακτικά όλων των σχετικών συνεδριάσεων της SCCR βρίσκονται στην κάτωθι ιστοσελίδα:

http://www.wipo.int/meetings/en/details.jsp?meeting_id=3598).

Μέχρι τώρα οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί προστατεύονται με τη Σύμβαση της Ρώμης (Διεθνής Σύμβαση της Ρώμης του 1961 για την προστασία των ερμηνευτών ή των εκτελεστών καλλιτεχνών, των παραγωγών φωνογραφημάτων και των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών, http://www.ebu.ch/departments/legal/pdf/leg_ref_wipo_convention_rome_261061.pdf#search=%22Rome%20Convention%20%201961%22).

Η ανάγκη αναβάθμισης των δικαιωμάτων των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών κατέστη αδήριτη, καθώς η πειρατεία των σημάτων (signals) είναι ένα φαινόμενο ολοένα και πιο αισθητό στον συγκεκριμένο χώρο.

Ιστορικό στο πλαίσιο του WIPO

Η Γενική Συνέλευση (ΓΣ - General Assembly) του WIPO είχε αποφασίσει τον Οκτώβριο του 2006 σχετικά με το ζήτημα να πραγματοποιηθούν δύο ειδικές Σύνοδοι της SCCR πριν από τη Διπλωματική Διάσκεψη, η οποία είχε προγραμματιστεί το Νοέμβριο του 2007, για να επιλυθούν τα εκκρεμή ζητήματα. Σύμφωνα με την

απόφαση της ΓΣ αυτές οι Σύνοδοι σκοπό θα είχαν να συμφωνήσουν και να οριστικοποιήσουν τους στόχους, τον ειδικό σκοπό και το αντικείμενο της προστασίας της συνθήκης, η οποία θα βασιζόταν σε μια προσέγγιση με επίκεντρο το σήμα (signal based). Στην ουσία δηλαδή αντικείμενο προστασίας της συνθήκης θα ήταν το σήμα που εκπέμπουν οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί και όχι το περιεχόμενο του σήματος.

Ωστόσο στη Σύνοδο της SCCR τον Ιούνιο του 2007 δεν κατέστη εφικτό να επιτευχθεί σύγκλιση των διαφορών μεταξύ των κρατών και να υπάρξει συμφωνία για το περιεχόμενο μιας νέας συνθήκης και για αυτό δεν πραγματοποιήθηκε τελικά η Διπλωματική Διάσκεψη.

Ορισμένα από τα ζητήματα για τα οποία ανέκυψαν διαφορές ήταν:

- το είδος της προστασίας που θα απονέμονταν στους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς, αν δηλαδή θα δίδονταν αποκλειστικά δικαιώματα ή η ελάχιστη δυνατή προστασία,
- η περίληψη ή όχι στη συνθήκη του δικαιώματος αναμετάδοσης του σήματος και μέσω διαδικτύου (webcasting),
- η διάρκεια προστασίας των δικαιωμάτων των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών (οι απόψεις ποίκιλλαν από 0 έως 50 χρόνια),
- το είδος των περιορισμών και εξαιρέσεων που θα επιβάλλονταν στα δικαιώματα των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών, αν δηλαδή θα οριζόταν ένας ελάχιστος αριθμός εξαιρέσεων ή αν θα ήταν αρκετή η παραπομπή στους περιορισμούς που προβλέπονταν στην εθνική νομοθεσία με επιπρόσθετη την επίκληση του τεστ των τριών σταδίων.

Η SCCR στα συμπεράσματα αυτής της Συνάντησης κατέληξε πως, παρόλο που ναυάγησαν οι προσπάθειες για τη διαμόρφωση ενός τελικού κειμένου της συνθήκης, η ΓΣ θα έπρεπε να λάβει υπόψη την πρόοδο των εργασιών της SCCR σχετικά με το εν λόγω ζήτημα, να αναγνωρίσει την καλή θέληση όλων των συμμετεχόντων και πως

επιθυμούσε να διατηρηθεί το ζήτημα του εκσυγχρονισμού των δικαιωμάτων των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών με μια νέα συνθήκη στην ατζέντα της.

Πράγματι, το Σεπτέμβριο του 2008 στη ΓΣ του WIPO αρκετοί εκπρόσωποι κρατών εξέφρασαν την επιθυμία να οριστικοποιήσουν τις διαπραγματεύσεις για σύναψη της σχετικής συνθήκης. Η ΓΣ αποφάσισε να συνεχιστούν οι συζητήσεις για αυτό το ζήτημα στο πλαίσιο της SCCR το Νοέμβριο του 2008 για να καταστεί δυνατή η σύναψη συνθήκης. Βάση των συζητήσεων θα αποτελούσε ένα ανεπίσημο έγγραφο (informal paper, http://www.wipo.int/edocs/mdocs/sccr/en/sccr_17/sccr_17_inf_1.pdf) που συνετάχθη από τον Πρόεδρο της SCCR, κ. Jukka Liedes. Στο έγγραφο αυτό περιγράφεται η εξέλιξη των διαπραγματεύσεων και προτείνονται διάφορες δυνατότητες για να οριστικοποιηθεί το περιεχόμενο της συνθήκης.

Στην τελευταία σύσκεψη της SCCR παρόλο που αρκετοί εκπρόσωποι κρατών εκφράσθηκαν θετικά προς τη σύναψη μιας σχετικής συνθήκης και η Επιτροπή επανέλαβε την απόφαση της ΓΣ για τη θέσπιση μιας συνθήκης με επίκεντρο το σήμα (signal based) μετά την επίτευξη συμφωνίας αναφορικά με τους στόχους, τον ειδικό σκοπό και το αντικείμενο της προστασίας της εν λόγω συνθήκης, δεν πάρθηκε καμιά απόφαση σχετικά με το ανεπίσημο έγγραφο του Προέδρου. Το ζήτημα της προστασίας των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών παρέμεινε όμως στην ατζέντα της SCCR και θα συζητηθεί και στην επόμενη Σύνοδο, το Μάιο του 2009.

Η Ελλάδα δεν έχει διατυπώσει μέχρι τώρα επίσημα θέση σχετικά με το εν λόγω ζήτημα στους κοινοτικούς συντονισμούς που έχουν πραγματοποιηθεί για τη διαμόρφωση μιας ενιαίας ευρωπαϊκής θέσης και συντάσσεται με τη διαμορφωθείσα άποψη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει υποβάλλει στο παρελθόν επίσημα τις απόψεις της (βλ. σχετικά έγγραφα δημοσιευμένα στις κάτωθι ιστοσελίδες

http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/docs/wipo/wipo-broadcasting2001_en.pdf

http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/docs/wipo/wipo-broadcasting_en.pdf

http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/docs/wipo/wipo-broadcasting2006_en.pdf)

αλλά πραγματοποίησε και δημόσια διαβούλευση το Μάρτιο του 2007 για να συλλέξει απόψεις ενδιαφερομένων για το ανεπίσημο σχέδιο της συνθήκης (βλ. σχετικά

http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/broadcaster/index_en.htm).

Εξελίξεις σε επίπεδο Ευρωπαϊκού Συμβουλίου

Το Συμβούλιο της Ευρώπης και συγκεκριμένα η Διευθύνουσα Επιτροπή για τα ΜΜΕ και τις νέες υπηρεσίες επικοινωνίας κατόπιν αποφάσεως που λήφθηκε το Φεβρουάριο του 2008 από το Συμβούλιο των Υπουργών και δεδομένων των αποτυχημένων προσπαθειών του WIPO για τη θέσπιση μιας νέας διεθνούς συνθήκης για την προστασία των δικαιωμάτων των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών επιθυμεί να εξετάσει το ενδεχόμενο της επεξεργασίας ενός δεσμευτικού θεσμοθετήματος με το ίδιο αντικείμενο.

Η συζήτηση έλαβε χώρα κατά την 7^η συνάντηση της Επιτροπής για τα ΜΜΕ στα τέλη Νοεμβρίου του 2008 και εφόσον κριθεί απαραίτητη η θέσπιση ενός τέτοιου θεσμοθετήματος, θα αποφασισθούν και οι περαιτέρω τεχνικές λεπτομέρειες, όπως το χρονοδιάγραμμα, η διαδικασία και η σύνθεση του νομοπαρασκευαστικού οργάνου.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση ευελπιστεί ότι μια συνθήκη σε επίπεδο Ευρωπαϊκού Συμβουλίου είναι πιο εφικτή καθώς τα 47 μέλη της πιθανής συνθήκης παρέχουν μεγαλύτερες δυνατότητες ευελιξίας έναντι των 184 μελών του WIPO.